NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG

TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzési szaktanfolyamok számára

2011

A Nemzeti Közlekedési Hatóságról (továbbiakban: NKH) szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés ha) pontjában, valamint a közúti járművezetők és közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. § i) pontjában kapott felhatalmazás alapján a közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzési szaktanfolyam tantervét és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Jelen dokumentum a közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzésére vonatkozó kerettanterv.

A közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzését a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. §-a alapján a kerettantervnek megfelelően kell megtartani.

Készítette:
Nemzeti Közlekedési Hatóság
Közúti Gépjármű-közlekedési Hivatal
Képzési és Vizsgáztatási Főosztály

Kiadja a Nemzeti Közlekedési Hatóság
Érvényes: 2011. október 26-tól

I. Tartalomjegyzék

I. Tartalomjegyzék 3
II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere 4
III. A képzéssel kapcsolatos adatok 5
IV. Óraterv 6
A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés 6
V. Általános módszertani útmutató a képzéshez 7
VI. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója 8
A. Közúti járművezetői szakmai ismeretek 8
B. Vizsgáztatás módszertani ismeretek 10
C. Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere 12
D. Vezetéstechnikai tréning 13
VII. Vizsgakövetelmények 14
A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés vizsgatárgyai 14
VIII. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei 15
A. Közúti járművezetői szakmai ismeretek 15

II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere

A képzés célja

A közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzésének célja, hogy ismerjék a munkájukhoz kapcsolódó jogszabályi hátteret, a szakmai, módszertani előírásokat, továbbá fejlesszék vizsgáztatási, értékelési képességeiket, valamint értesüljenek a képzési és vizsgáztatási rendszerre vonatkozó változásokról, továbbá az előző év szakmai tapasztalatairól, eredményeiről, statisztikáiról.

A továbbképzés további célja a különböző vizsgafeladatok egységes követelményrendszerének kialakítása, értékelésének egységessége és következetessége, melynek alapja, hogy a vizsgabiztos mind az elméleti, mind a gyakorlati szakmai elvárásoknak megfeleljen. Ismerje a munkájához kapcsolódó jogszabályi hátteret és az egységes szakmai, etikai követelményeknek megfelelően végezze tevékenységét. A cél, hogy a vizsgabiztosok egységesen értelmezzék a különböző vizsgaszituációkat és azok értékelését is egységesen és következetesen végezzék. Az általuk hozott döntések egyértelműen tükrözzék a vizsgázók számára egyrészt a vizsgáztatás szakszerűségét, a vizsgabiztosok szakmai felkészültségét, másrészt a társadalom elvárásait a közúti közlekedés biztonságára, kulturáltságára vonatkozóan.

A képzés feladata, követelményrendszere

- alakítsa a vizsgabiztos személyiségét, fejlessze és tudatosítsa erkölcsét és magatartását,
- erősítse meg a korszerű, általános és szakmai műveltség körébe tartozó ismereteket, tájékozottságot,
- adjon korszerű, általános, szakmai-elméleti és gyakorlati ismereteket, jártasságokat, amelyek megalapozzák a sikeres vizsgáztatási tevékenység gyakorlását.

A szaktanfolyam során a következő készségeket és képességeket kell a vizsgabiztosoknak fejleszteniük:

- képesség a járművezető vizsgázók képességeinek és hiányosságainak feltárására,
- társadalmi elvárásoknak megfelelő, következetesen defenzív, gazdaságos és környezettudatos vezetési tudás,
- tudatos hivatásszerű (nem csak foglalkozásszerű) munkavégzésre törekedjenek,
- a vizsgabiztos érdeklődésében legyen széleskörű, szakterületének ismeretében pedig alapos,
- szakembere legyen annak a témának, amit vizsgáztat, és szakembere legyen magának a vizsgáztatásnak is,
- kulturált magatartásával, fejlett kommunikációs készségével, helyes magyar beszédével, a mindenkori pozitív emberi kapcsolatok fenntartásához szükséges viselkedésével mutasson példát a vizsgázóknak.

III. A képzéssel kapcsolatos adatok

1. A képzés megnevezése: Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés

2. A képzést előíró jogszabályok

2.1. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény

2.2. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló 179/2011 (IX. 2.) Korm. rendelet

2.3. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet

3. A képzés minimális időtartama

Sorszám	Képzés megnevezése	Minimálisan kötelező óraszám
1.	Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés	6 óra*

*Az óraszám előírás a kontakt képzésben megvalósuló tanfolyamra értendő. A távoktatás keretében szervezett tanfolyamokon a hallgatók egyéni haladási időigénye határozza meg az egyes tantárgyakra fordítandó időt.

IV. Óraterv

A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés

Tantárgy típusa	Tantárgyak	Minimálisan kötelező óraszám
Elmélet	Közúti járművezetői szakmai ismeretek	2
	Vizsgáztatás módszertani ismeretek	2
	Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere	2
Gyakorlat	Vezetéstechnikai tréning[1)]	2

1) a tantárgy választható, kiválthatja a „Közúti járművezetői szakmai ismeretek” tantárgyat

V. Általános módszertani útmutató a képzéshez

Az igények figyelembevételével a tantervben megjelöltnél nagyobb óraszámban is oktathatók az egyes témakörök, az itt szereplő óraszámokat kötelezően előírt minimumnak kell tekinteni.

A szaktanfolyamot meghirdető képzőszervek nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, adjanak írásbeli tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló tanulás-módszertani tanácsokat,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

VI. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója

A tantárgyak felsorolása

A. Közúti járművezetői szakmai ismeretek

Módszertani útmutató
A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok rendelkezzenek a járművezető vizsgáztatásra vonatkozó hatályos jogszabályi, szabályozási, illetve korszerű, aktuális szakmai ismeretekkel.

Tárgyi feltételek
- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek
A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki
- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
    - mindhárom szakon (K, M, Gy) szerzett közúti járművezető szakoktatói oklevéllel vagy ezzel egyenértékű végzettség
    - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés
    - járműmérnöki, járműgépész-mérnöki, közlekedésmérnöki végzettség
    - jogi végzettség
    - műszaki tanári, oktatói végzettség
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv
Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagban hivatkozott szakmai ismeretek, előírások változásait, aktualitásait kell bemutatni.
<u>Kötelezően előírt ismeretanyag:</u>
- A vizsgabiztosokat érintő közlekedési szakmai jogszabályok és azok változásai, különösen:
    - a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény;
    - a közúti közlekedés szabályairól szóló rendelet.
- Közúti járművezető képzés szerkezeti, biztonsági ellenőrzési és üzemeltetési ismeretanyaga és változásai
- Járműtechnikai és fizikai ismeretek
    - járműtechnikai ismeretek, úgymint kormányzás, abroncsok, fékek, világítás, különösen motorkerékpárok és nehézgépjárművek vonatkozásában;
    - rakománybiztonság;
    - járműfizikai ismeretek, úgymint sebesség, súrlódás, dinamika, energia.
- Közúti járművezető képzés vezetéselméleti ismeretanyaga és változásai, veszélyhelyzetek felismerése és balesethárítás, defenzív járművezetés, üzemanyagtakarékos és környezetbarát vezetési mód
- Vonatkozó közúti és közlekedési jogszabályok, ideértve a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokat, valamint értelmezési iránymutatásokat,

<u>További, választható ismeretanyag:</u>

- Kapcsolódó – hatályos – jogszabályok ismertetése:
    - a forgalomszervezésre vonatkozó jogszabályok;
    - a közlekedési szabálysértésekről szóló jogszabályok;
    - a közúti közlekedési előéleti pontrendszerről szóló jogszabály;
    - a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló rendelet;
    - Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 2006/126/EK Irányelve;
    - Bécsi Közúti Közlekedési Egyezmény.
- Közlekedéstörténet
- Korszerű járműszerkezetek és járművezetést segítő szerkezetek (pl. ESP, EPS, ACC, LDW, GPS, SRS, DAS, stb.)
- A környezet tudatos közlekedés (katalizátorok, részecskeszűrő, Ad-blue, stb.), alternatív üzemanyagok, gazdaságos járműüzemeltetés
    - megnövekedett közlekedésbiztonság;
    - jobban képzett járművezetők – nagyobb vezetési tudás;
    - tüzelőanyag-, ezáltal költségmegtakarítás (5-15%);
    - alacsonyabb járműfenntartási/üzemeltetési költségek;
    - balesetekből eredő károk csökkentése;
    - az üvegház-hatást (CO_2, CH_4, N_2O) és egyéb, mérgező hatást (NO_x) okozó gázok kibocsátásának a csökkentése;
    - egyéb légszennyező anyagok (koromrészecskék) kibocsátásának a csökkentése;
    - zajterhelés csökkentése;
    - felelősebb járművezetők;
    - járművezetőt terhelő mérsékeltebb stressz-hatások;
    - járművezetők és utasok nagyobb kényelme.

B. Vizsgáztatás módszertani ismeretek

Módszertani útmutató
A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok rendelkezzenek, illetve ismerjék meg a korszerű, hatékony, illetve eredményesen alkalmazott, vagy alkalmazható vizsgáztatási módszereket.

Tárgyi feltételek
- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek
A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki
- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
    - főiskolán vagy egyetemen szerzett tanítói, tanári, műszaki szakoktatói, műszaki tanári, mérnöktanári, pedagógus végzettség
    - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv
<u>Ismeretanyag</u>
- Általános pedagógiai, andragógiai, pszichológiai ismeretek
- Ismeret, képesség, jártasság, készség, kompetencia, tudás. Nevelés, oktatás, képzés, tanulás.
- A felnőttképzés metodikájának elméleti alapjai. A felnőtt tanuló, különös tekintettel a fiatal felnőttekre.
- Kommunikáció a vizsgáztatásban. A nem verbális kommunikáció funkciói, kommunikációs jellegzetességek és zavarok.
- Közlekedéspszichológia
    - Közlekedési rendszerek és folyamatok, ember-jármű-környezet rendszerszemléletű elemzése és tervezése;
    - Közlekedési magatartás elemzése, járművezetői magatartáselmélet;
    - Közlekedési viselkedés befolyásolása.
- Vizsgáztatás pszichológiája
    - A vizsgabiztos és a vizsgáztatott személyisége, aktuális testi – lelki állapotából adódó egymáshoz való viszonya;
    - A túlzott stressz reakció jellegzetes pszichológiai tényezői, különös tekintettel a vizsgahelyzet jellegű szituációkban;
    - Előítélet, mint vizsgáztatást befolyásoló tényező.
- Értékelési elvek és technikák
    - Konfliktusok kezelése;
- A vizsgáztatás etikai kérdései, a tisztességes vizsgáztatás
- Kvalifikáció a vizsgáztatásban.
- A vizsgabiztos (irányító) szerepe a vizsgáztatás folyamatában.
- Leggyakrabban elkövetett hibák, a vizsgabiztos szerepe ezek korrigálásában
- Az elméleti és gyakorlati vizsgáztatás módszertana
- Visszacsatolás és értékelés.
- A járművezető-képzés pedagógiája. A járművezető-képzés speciális környezete, pedagógiai módszerei.

- A járművezető vizsgáztatás speciális környezete, módszerei.
- A járművezető vizsgáztatásban használható speciális technológiai eszközök
- Járművezetői vizsgakövetelményeket megalapozó tanmenet
- Járművezetői vizsga követelményei
- Értékeléselmélet és technikák
- Értékelési képességek:
    - alapos és pontos megfigyelés, nyomon követés, valamint a jelölt általános teljesítményére vonatkozó értékelés képessége, különösen a következők tekintetében;
    - veszélyhelyzetek pontos és átfogó felismerése;
    - ezen helyzetek okának és valószínű következményeinek pontos meghatározása;
    - jártasság megszerzése és hibák felismerése;
    - értékelés egységessége és következetessége;
    - információk gyors adaptálása, lényeges pontok megragadása;
    - előretekintés, esetleges problémák beazonosítása és kezelésükre stratégiák kifejlesztése;
    - időben történő konstruktív visszajelzés.
- A vizsgáztatás, mint szolgáltatás minősége:
    - az ügyfél tájékoztatása;
    - egyértelmű kommunikálás - a tartalom, stílus és nyelvezet megválasztásával, a hallgatóságnak és kontextusnak megfelelően -, valamint az ügyfelek kérdéseinek megválaszolása;
    - egyértelmű visszajelzés a vizsga eredményét illetően;
    - tiszteletteljes és megkülönböztetés mentes bánásmód az ügyfelekkel.

C. Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere

Módszertani útmutató
A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok naprakészen ismerjék a járművezető vizsgáztatás rendszerére, a vizsgáztatásra vonatkozó jogszabályi- szabályozási változásokat, tapasztalatokat.

Tárgyi feltételek
- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek
A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki
- rendelkezik az alábbi képesítések, felsőfokú végzettségek valamelyikével:
    - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés;
    - jogi, igazgatásszervezői végzettség;
    - járműmérnöki, járműgépész-mérnöki, közlekedésmérnöki végzettség;
    - műszaki tanári végzettség,
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv
Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagban hivatkozott szakmai ismeretek, előírások változásait, aktualitásait kell bemutatni.
<u>Ismeretanyag</u>
- A járművezető képzés és vizsgáztatás rendszere és története
- A közúti járművezetők vizsgáztatásával kapcsolatos – hatályos – jogszabályok változásainak ismertetése, különös tekintettel az alábbiakra
    - a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló kormányrendelet;
    - a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló miniszteri rendelet;
    - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény;
    - a közúti közlekedési szakemberek képzésével, továbbképzésével, utánképzésével és vizsgáztatásával összefüggő díjakról szóló rendelet;
    - az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírságolással összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló rendelet.
- A vizsgáztatás jogszabályi háttere, a vizsgáztatás menete
- A vizsgabiztos tevékenysége, működése, feladatai a vizsgán. A vizsga dokumentumai, fogalmai
- A vizsgák ellenőrzésének rendszere, az ellenőrzésben résztvevők feladatai
- Egységes vizsgáztatás követelményrendszere, vizsgáztatási iránymutatások, irányelvek
- Vizsgafelügyeleti tapasztalatok
- Panaszügyek tapasztalatai, tanulságok

D. Vezetéstechnikai tréning

Módszertani útmutató
Ennek a programpontnak az a célja, hogy a vizsgabiztosok fejleszthessék járművezetői képességeiket, vezetéstechnikai tudásukat. A képzés tartható tetszőleges gépjárművel.

Tárgyi feltételek
- A gyakorlati oktatásra vonatkozó képzési programnak megfelelő méretű, kialakítású és felszereltségű, forgalom elől elzárt gyakorló pálya.
- A gyakorlati oktatásra vonatkozó képzési program szerinti jármű.

Személyi feltételek
A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki
- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
    - mindhárom szakon (K, M, Gy) szerzett közúti járművezető szakoktatói oklevéllel vagy ezzel egyenértékű végzettség;
    - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés.

Részletes tanterv
<u>Ismeretanyag</u>
<u>A vezetéstechnikai tréning képzési programjában az alábbi feladatok, célok közül lehet tetszőleges számút megvalósítani</u>
- Járművezetés speciális – tanpályán mesterségesen szimulált környezetben – közlekedési helyzetben, különös tekintettel az alábbi manőverekre
    - hirtelen irányváltás,
    - megcsúszás,
    - megcsúszott jármű irányítása,
    - fékezés eltérő tapadási tulajdonsággal rendelkező útfelületen

- Környezettudatos járművezetés (eco-driving)
    - a lehető legnagyobb távolságban tekintse át az utat maga előtt, és előre készüljön fel a forgalomra,
    - használja ki maximálisan a jármű nyomatékát,
    - tartson fenn egyenletes sebességet alacsony fordulatszámon,
    - vezessen nyugodtan az alacsony fordulatszámon lehetséges legmagasabb sebességfokozatban,
    - körülbelül 2000-es fordulatszámon váltson fel magasabb sebességi fokozatba.

VII. Vizsgakövetelmények

A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés vizsgatárgyai

Vizsgatárgy típusa	Vizsgatárgyak	Vizsgatárgy fajtája
Elmélet	Közúti járművezetői szakmai ismeretek	Számítógé-pes elméleti vizsga

VIII. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei

A vizsgatárgyak felsorolása

A. Közúti járművezetői szakmai ismeretek

A vizsga követelményei
A vizsga teljesítéséhez egy 40 kérdésből álló számítógépes, feleletválasztós tesztet kell sikeresen megoldani. A vizsga időtartama 40 perc, kérdésenként 1 perc a rendelkezésre álló idő. Az elérhető maximális pontszám 40 pont, melyből a sikeres vizsgához legalább 36 pontot kell elérni.

A vizsga ismeretanyaga
A vizsga ismeretanyag megegyezik a „Közúti járművezetői szakmai ismeretek" tantárgy kötelezően előírt ismeretanyagával.

A vizsgáztatás személyi feltételei
Közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés

A vizsgáztatás tárgyi feltételei
A vizsgát kizárólag számítógépes elméleti vizsgateremben lehet lebonyolítani a kategóriás vizsgáztatásra vonatkozó eljárásrend betartásával.

A vizsgáztatás egyéb feltételei
A vizsgára bocsátás feltétele a továbbképzés sikeres és igazolt elvégzése.